

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kurezaparti-utca 31. szám,
hova a lap szellemi részét
illető közlemények, előfizetési
pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések árát

valamint nyílt-téri közleményeket kiadó-hivatalunk méret szerint olcsón számít

Egyes példányok kaphatók nyomdánkban, Stark N. és Szigethy Z. könyvkereset-ben számonként 5 krajczárért. Kéziratok vissza tartatnak.

Megjelenik hetenként háromszor:

vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Főszerkesztő:

SIMA FERENCZ.

Felelős-szerkesztő:

PINTÉR GYULA.

Lapunk megrendelhető:

a kiadó-hivatalban és lapkihordóink útján
kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Nyílt sisakkal.

Barátaim napokkal ezelőtt figyelmeztettek már, hogy pártunk háta mögött aknamunka készül, melynek élén pártunkból Temesváry Antal áll egy pár barátjával. Nem hittem. Sőt most, hogy hazajöttem és a Szentesi Lapban Temesváry Antalt vádolva láttam, megbotránkozva utasítottam el róla a vádat, s azt mondtam, hogy nem igaz, Temesváry ezt nem tette, nem teszi; mert pártember a mi pártunkban, tudom, s a párt hozzájárulása nélkül saját szakállára politikát nem csinálhat.

Szégyenlem, hogy csalódtam. Temesváry Antal azt tette, ami róla a Szentesi Lapban írva volt. Akna-munkára vállalkozott. Nem a párt vezérével, nem a párt többségének határozata alapján, sőt nem is a pártnak tagjaival, hanem azokkal szövetkezve készül a városi tisztújításra a harcra, akik ellen én és pártom élet-halál harcot folytatunk.

Ime Temesváry Antal nyílt levele a Szentesi Lap útján a Szentese közönségéhez. Tessék elolvasni.

NYÍLT LEVÉL

a „Szentesi Lap“ szerkesztőségéhez.

Tekintetes szerkesztőség!

A főt nevezett lap f. évi április 12-iki számának „Suba alatt“ czimtel viselő cikkében árulásnak és becsstelenségnek nevezi, a városi párt egy pár embere részéről azon eljárást, hogy ezek megkezdték a korteskedést a városi tisztújításra és hogy azok titkos szövetségben vannak az ellenpárttal.

En ugyan nem tudom, hogy kik azok a kishitű városi képviselők, kik csakis alattomban és csakis suba alatt mernek véleményt nyilvánítani a város legfontosabb alkotmányos jogáról és érdekéről: a tisztújításról?

Hát még olyan tagja is volna a városi képviselő testületének, ki csakis titkon sóhajtozik a város jobbléte iránt?

A magam részéről rég óta nyíltan hirdetem, mondom mindenkinek, kivel csak beszélek, hogy én nem vagyok megelégedve a város mai állapotával.

Beszélem, hogy én fontos és gyökeres változásokat akarok a városi tisztállások betöltésénél!

Ezt pedig én nem tartom pártérdeknek, hanem közérdeknek, mely előtt, minden más érdeknek félre kell állania.

Azt tartom, hogy nyíltan kell cselekednie mind azon városi képviselőnek, ki városát igazán szereti és annak érdekét szívén viseli.

Mikor országgyűlési képviselőt választunk, akkor igenis követünk párt szempontot; de városi tisztújításnál az legyen a pártok közös érdeke, hogy a legjellemesebbre, a legképesebbre bizzuk a város sorsát; olyanra, ki megtudja védeni a város nagyérdekeit.

Hogy áli ma a város vagyón és pénzügyi állapota? Sajnos és szégyenletes, hogy egész éveken át, ritka hónapban fizetőképessé a közpénztár és ha újabb kölcsön nélkül akarúnak csak a folyó terheket is fedezni, akkor községi adóba többet kellene kirónni, mint a mennyi az állami adó!

Hát pártédek az, hogy a város ebben az állapotban megmaradjon?

En sok becsstelenség fölött ítéltem életben, mint bíró, mert hiszen tolvaj, sikasztó, hamisító mindig akad; de legbecstelenebbnek mégis azt tartottam, ki a más jó hírnevét, becsületét — ok nélkül — megsérti.

Hát becstelen és áruló lenne az, ki városi bajainak orvoslására, érdekeinek előbbvitelére alkalmasabb, hivatottabb, képesebb tisztviselőt keres?

Mint városi képviselők is egyformák vagyunk. Egyiknek sincs kevesebb joga, mint a másiknak.

Ezen jogommal élek én, mikor igenis korteskedem, de nem a magam érdekéből, hanem csakis azon közérdekből, melyet választó polgártársaim ream ruháztak.

A város közérdekből óhajtom, akarom, hacsak lehet, azt a polgárt nyerjük meg a városi tisztikar élére, ki évtizedeken át mindig azt bizonyította, hogy képes tud és akar is közügyet szolgálni onzetlenül.

Ki áldozott ezért a városért vagyont, hivatalt, vért?

En azt a férfit, a városnak azt a fiát akarom és óhajtom polgármesterévé aki ezt tevé.

Hogy sikerül-é, első sorban az tőlünk, városi képviselőktől és másodsorban magától az illetőtől függ.

Úgy a mult, mint a jelen azt bizonyítja, hogy a város nyerne ily esemény bekövetkezésével!

Szentesen, 1896. április 15.

tisztelettel

id. Temesváry Antal,
városi képviselő.

Tehát Temesváry Antalnak, ki Szentesen egyik 48-as körnek elnöke is, a városi tisztújítás nem párt kérdés. Ha a barátság emlékei némi elnézésre nem kényszerítenének: megmondanám Temesváry Antal barátomnak, hogy az általa képviselt fölfogás csak azóta mutogatja foga fehérét pártunkban, mióta oly emberek fértöztek közénk, kiket nem a párt és elvhűség, hanem személyes érdekek hoztak táborunkba.

De én személyeskedni nem akarok. Temesváry Antal azt teszi a mi neki tesszik. Mai nyilatkozatát a szentesi függetlenségi pártból való kilépésének tekintem, mert ha ő a városi tisztújítással szemben párt kérdést nem ismer, én meg kijelentem, hogy a pártnak mint ilyennek joga elejteni bárkit; de a párt egyes tagjainak kötelességek magokat kivétel nélkül és feltétlenül alávetni a párt akaratának. A párt pedig

egyértelműleg Burián Lajost akarja a polgármesteri székből látni. — S aki ez ellen állást foglal, szól vagy tesz, azt én pártunk tagjának el nem ismerem, s azt pártunk hivatalosan ki is fogja zárni. Mert nekünk nincs szükségünk mondvascsinált ellenzéki emberekre. Kevesebben leszünk egyetlen egy emberrel, s ez az egyetlen egy ember Temesváry Antal lesz; mert Szentesen ő egy lelket nem talál, aki őt a politikai renegátság útján a pákulicz táborba kövesse! Erre becsületes pártember nem válikozik.

Sima Ferencz.

Presbyteri gyűlés.

A helybeli ev. ref. egyház tegnapi délelőtt, Filó János lelkész és Sima Ferencz főgondnok elnökelete alatt presbyteri gyűlést tartott. A gyűlés fontosabb tárgyai voltak az egyház által felvett 85000 frtos kölcsön ügyben a végleszámolás betérjesztése. Az Egyháztanács tudomásul vette a betérjesztett jelentést s elhatározta, hogy a rendelkezése alatt álló pénzből az idegen alapokat illetékes helyére juttatja, az egyház felügyelete alatt állókat pedig külön-külön, takarékpénztárban helyezi el. Az alapok a helybeli három takarékpénztárnál fognak elhelyeztetni. A gyűlésen tárgyalott a békesi ev. ref. egyház átirata is, a békesi bányai egyházmegyének két részre osztása iránt. A megosztást az adminisztráció érdeke és a hasékonyabb felügyelet szükségére teszi kívánatossá. Az egyháztanács önálló magáévá tette a békesi egyház átiratát s utasította a képviselőre kiküldött Gerőcz Lajos, Sima Ferencz, dr. Filó Tihamér és dr. Szánthó Lajos tanácsos tagokat, hogy a f. hó 28-án Nagy-Kikindán tartandó egyházmegyei közgyűlésen fejezzék ki ily értelemben az egyház álláspontját.

Véül még köszönetét nyilvánította az egyháztanács Szentese város közönségének azon nagy lelkeségéért, hogy a „Szeretetház“ mellett elvonuló utca részéből az utca rendezés alkalmával egy csekélyebb területet ingyen bocsájított az egyház tulajdonába. Ezzel a gyűlés több kevésbé fontos tárgy elintézése után, délutáni 1 órakor véget ért.

Országgyűlés.

A keddi ülés elején megjelent a teremben egy ötölt-kopott, nagy bőrtáska s utána egy sovány, tétova járású ur, a ki e nagy tárczába kapaszkodott s toltta maga előtt egész egy piros karszékig, hogy abba beledobja. Aztán leült szállítmánya mellé maga is s várakozott, szemlélőmást türelmetlenül.

A kopott táskát a pénzügyminiszteri aktaszállító alkalmatosság volt s a sovány ur Lukács László pénzügyminiszter, amire pedig várakozott, az elnöknek egy kijelentése lett volna: t. Ház, megkezdhetjük a pénzügyi tárcza költségvetését.

Lukács háromszor is kiment, meg bejött, de a kijelentés csak váratot magára. Türelmetlenül nézegette az órát s dühösen Sima Ferenczre, a ki már a második órába is belefogott, hogy — az újságírók közönsége szerint — átbeszélje a napot. Sikerült délig beszélnie; ekkor Lukács megkönnyebbülten sóhajtott, kibontotta a táskát s szedte elő az aktáit. De felállt Ugron Gábor „röviden akarok szólni, jeientette, a mi pedig azt jelenti a Ház közönségében, hogy a nagy széknél érdekes mondkáiban legalább ¼ órát fog gyönyörködni az érdekes társaság. Valóban Ugron lefoglalta az ülés második felének a javát, a maradékot felosztották egymás közt Szalay Imre, Onody Géza ismét Sima és megint Ugron, végül a földmivélsügyi miniszter, Lukács

László haragosan bezárta a táskát s csüggedten czipelte kifele.

Az ülést különben Papp Elek kezdte meg, sürgetve az ármentesítő társulatok kölcsönös biztositási viszonyainak megteremtését, melyről Darányi — mint megjegyezte — rég gondolkozik; Sima Ferenc pedig folytatta ugyancsak a vízi társulatok misztériáinak szellőztetésével nagyon sok érdekes adatjával le is bírta kötni még a már a pénzügyi vitára éhes Ház figyelmét is. Különösen az ármentesítő társaságok függőben lévő lezárolását s az árterti birtokosok által illetéktelenül fizetett hozzájárulási többlet visszatérítését, s egyúttal szóba hozta azt az anomáliát is, hogy a kőrös-tisza-marosi ármentesítő társulat főigazgatója egyúttal a tisza-völgyi társulat titkári hivatalát is viseli. (E beszédet lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük.)

Darányi miniszter megjegyezte, hogy a lezárolást mielőbb megejtí; egyszerűsrimd elismerte, hogy Fekete Márton kettős hivatala összeférhetetlen de — ugyanond — a központi titkári állást Fekete csak ideiglenesen tölti be.

Ugron Gábor és Asbóth János a kulturmérnökök szaporítását, Sima Ferenc s újra Ugron a halállomány védelmét, Szalay Imre a mintapincevalódi hivatását, a külföldi finom borokkal a konkurencia megteremtését kötötték Darányi lelkére.

A halászlai kérdésben

Sima Ferenc

a következő beszédet mondta:

T. ház! Elszomorító jelenség, a mit mi Tisza és Kőrös menti lakosok tapasztalunk. E lakosság, mely hajdan teljes halbőségben élt maholnap majd csak fotográfiairól ismeri a halat. Ma Pesten 80 krtól 1 frt egy kilo finomabb hal, kecsge vagy süllő, a Tisza mentén 2—3 frtba is kerül. Erre azért hívom fel a miniszter ur figyelmét, mert módjában van a folyók halbéli elnéptelenedését némileg orvosolni, s ha nem is a régi ósi állapotokat visszaállítani, de nagy fontossága, közgazdasági szempontból mindenesetre partolásra méltó dolgot némileg felkarolni. Nevezetesen mi Tiszamentiek tudjuk azt, hogy miért pusztul el teljesen a Tiszában és Kőrösben a hal. Tavaszunkon a mikor a Tisza és a Kőrös kiönt, a halak odá kimennek ivni és mikor a víz visszahúzódik az apróbbak mind ott vesznek, úgy hogy tenyernyi rétegben f kszik a kubikdörökben a hal elpusztulva; ennek következtében még a tájkára sem lehet menni, oly bűdös az egész vidék az ottan rohadásnak indult apró halnepségtől. A legnagyobb leketlenség, hogy e tekintetben a társulatok, a községek vagy az állam részéről semmiféle gondoskodás nem történik az iránt hogy megmentsük a mit még megmenthetnénk és a minnek segítségével a Tiszának és Kőrösnek a halállományát némileg ten bírnak tartani és ez a hajdan igazán nagy kincset képezett közvagyon megmenthetnénk. Pedig nagyon egyszerűen rendkívül csekély költséggel és kevés gondal lehetne ezen a bajon segíteni. (Halljuk!) Hat. I. a kubikdöröket a folyó-

val megfelelő csatornákkal kötjük össze, a mi rendkívül csekély költségbe kerül, mert hiszen, a kik ezeket a viszonyokat ismerik, tudják, hogy sokszor egy jó asónyom, egy fertályórányi munka, elég volna arra, hogy egy egész kubikdörök milliárdokra menő halanyagát visszavigyék a Tiszába. A társulatok azonban, miután a halállomány nem az ő tulajdonukat képezi, nem tartják feladatuknak a legkisebb gondoskodást sem, a községek pedig — e tekintetben szintén igen szomorú dolog a mit konstatálni kell — oly végtelen hanyagságot tanusítanak, hogy még ott is, a hol a Tisza a Kőrös, vagy általában a víz, az ő tulajdonuk, legkisebb gondjukat sem képezi, hogy az ekképen szárazon maradt halanyagot visszavigyék a mederbe. Tehát magának a kormányknak kellene illető osztályai révén e tekintetben némi gondoskodást kifejtenie. Ez pedig nagyon könnyen mehetne. A miniszter ur első sorban megbágyán minden társulatnak, hogy kötelessége a kubikdöröket olyképen összekötni a folyómedrekkel, hogy a vizek lezuhadásával a halpétek és az apró kikelt halak mind lemelessenek a mederbe, s hogyha ez kötelességévé van téve a társulatnak, még pedig bírság mellett, a mint hogy a miniszter urnak joga van rá, mert egy nagy közgazdasági kincs-öl van szó, a melyet meg lehetne menteni — az azt megteheti, mert kevés költségbe kerül, mivel minden vonalon vannak örök, a kik egy kapavágással az utat egyengethetik szóval kevés gondal, figyelemmel és csekély ellenőrzéssel sok hasznót lehetne e téren tenni. Kérem tehát a miniszter urat, legyen szives e kérdést gondoskodása tárgyává tenni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Péchy Tamás a sertesvész ellen a miniszteriumban folyó övszer-kísérletek felől kért felvilágosítást, a mikre mind elfogadhatólag felelt a miniszter.

Végül Ugron Gábor hatalmas filippikát dörgött el, általános tetszés és hatás közt, a telepítésről. Kimutatta azzal a csodálatosan széles tapasztalatokra alapított éles logikával, melylyel csak ő tud hozzászólni bármily kérdéshez, mily óriási fontossága van egy helyes telepítési rendszernek az ország fajlentartási, nemzetiségi s nemzet-vagyonosodási életkérdéseiben. Ennek a rendszernek főakadályja, hogy a kormány csak a nagybirtokokat protezsálja s a nagybirtok kizsákmányolásának teszi ki a földnélküli népet. Földet nem bír a paraszt szerezni, s vagy Amerikába vándorol, vagy Szlovóniába, ahol meg elvesz a magyarságra nevez. Erdélyben hasoua i sorsa a nemzet ved-csapatának, a székelységnek, melynek különben nemcsak egzisztenciát kellene biztosítani, de betelepítéssel szambeli erejét is növelni, hogy annál nagyobb legyen ellenálló képessége a külföldi szított nemzetiségi izgatásokkal szemben. Az alföldi szocializmus okát is a birtokszerezés lehetetlenségében találja. Sürgős szükségnek tartja e blyok orvoslhatása végett a járadék-birtok és örökhaszonbirtok rendszert megteremtését.

Az állam, ha már javarészt eladta a magától vegyeni e célra latifundumokat s parcellázza szét

A híres alföldi városban, Kecskeméten napokig egyeből sem beszéltek mint az en parbaj historiamról. Egyszerre rendkívüli fordulat állt be az intelligens körökben. Mindenki dicserlte tetemet s Papp Boriska mellett pedig tüntetett a társadalom minden rétege. — Szegény leány szivesen elengedte volna ezt a tüntetést. Azon a télen többé nem ment semmiféle nyilvános mulatságba, s engem felkért, hogy amennyire lehet kerüljem. — S a diákok egyszerre kilettek tiltva a szép varrónő műhelyéből. — De ez csak fokozta a férfi világ lekecsültégét a világ legszebb varrónője iránt, s az intelligens körök hőgyei is el lettek nemítva, mert ez eset után a város előkelő fiataisága és a diákok szövetségileg mondtak ki, hogy oly uri hazhoz nem fognak jarni, hol az uri hölgyek barni czimen kifogást emelnek Papp Boriska egyén tisztessége ellen.

Parbaj historiam híre bejarta a fővárosi lapokat is. Szüleim innen tudtak meg a dolgot, — s apám elebb egy kemény dorgáló levelet írt, hogy miként merészek ilyen dolgokba keveredni, s holmi varrónővel az egész híres familiát kompromittálni. Megírta apám azt is, hogy hugam azota, hogy e dolog az újságokban megjelent: sirnak es ki se mernek menni az utcára.

Anyám is írt es azt mondta levelében, hogy ha semmi más dicsőség nem lelkesít, mint a mielyent most szereztem, azért nem kell tanulni menni; mert otthon neki igen szép szobalányai vannak.

Szédelgettem a felhaborodástól mikor ezeket a leveleket kaptam.

Apámnak azt írtam, hogy anyám gögős levele nem bant; de egy férfi — ha apám is — sért ha ugry ir, mint apám tévé es arra kértem, hogy tanulmányra szánt költségeit tartsa vissza. Anyám-

a földetlen nép közt, vagy az örök haszonbérlet, vagy az évi ártörlesztés feltétele mellett.

Darányi miniszter kilátásba helyezte a telepítési gyökeres reformot s az 1894: V. L.-cz. revízióját, kapcsolatban sok üdvös intézkedéssel. Még Mezey Mór említette föl a budavári rakpart 1876 óta húzóód ügyét, aztán a Ház egyhangulag elfogadta a földmívelési büdzsét részleteiben is.

Szomorú jelentéssel kezdődött a szerdai ülés. Szilágyi Dezső emlékezett meg a szabadalvüpart egyik legrokonszenvesebb tagjának, Boros Bénének váratlanul bekövetkezett haláláról. Az elnök meleg szavakat szentelt emlékének. A Ház pedig részvétét jegyzőkönyvben is megörökítette.

A pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalását Láng Lajos előadó vezette be nagyon rövid es tárgyilagoss beszéddel. Azután az egyes pártok szónokai nyilatkoztak a pénzügyi politikáról. A sort Molnár József nyitotta meg, a ki különösen az adóügyi politika ellen emelt súlyos kifogásokat s természetesen az egész vonalra kiterjedő adóreformot sürgetett. Mert a mai adózás módjában nincsen igazság es nincsen egyenlőség, sőt egy kis tulzással úgy lehetne jellemezni, hogy a közönségről nem is kétszer, hanem háromszor is lehuza a bőrt. S mikor maga az adó is igazságtalanul terheli a népet, a bajt még súlyosítja az adminisztrációnak példátlan rosszasága. A pénzügyi községek a törvényeket es rendeleteket annyiféleképp magyarázzák es alkalmazzák, a hogy nekik tetszik: azonfelül pedig majdnem úgy tetszik, mintha ezek a községek a nagy adóberők szolgálatában állának, mert valóban minden rendeletet, minden miniszteri intézkedést a közönség rovására es a nagy adóberők javára érvényesítenek. S hiába mondja erre a kormány hogy jelentésnek be konkrét eseteket es akkor ő szigorú vizsgálatot fog indítani. Nem használ ez semmit. A hiba a rendszerben van, a melyet föltétlenül meg kell változtatni. Pénzügyi szempontból az adóberleti rendszerre szükség sincs s valósággal a társadalom korrumpálására vezet, hogy a megyék nyakára ültetnek ilyen nagy adóberőket, a kik a hetven millióra rugó fogyasztás adón felül a maguk javára még további negyven milliót sarcolják meg a közönséget. Egyébként Molnár két határozati javaslatot is terjesztett be:

1. hogy a Ház utasítsa a pénzügyminisztert, hogy a fogyasztási adókat ne adhassa megénként egyes nagybirtoknek berbe;

2. hogy a pénzügyminiszter az osztrák-magyar bank szabadalmanak lejártá előtt terjesszen be törvényjavaslatot az önálló magyar jegybank felállítására iránt.

Molnár Józsefet a szabadalvü part sorából Neumann Armin váltotta fel, a ki Molnár szavaira reflektálva, a maga részéről azt fejtegette, hogy a létminimum es a progresszivitás elvei egyáltalán nem érvényesülnek a mai adózási rendszerben. A tősz-

Folytatás a mellékleten.

nak nem birtam válaszolni; mert őt megbántani nem merészeltem; de leikem föl volt dulva; mert mikor e levelet kaptam, épp akkor kért meg Boriska, hogy kerüljem hazuka mert becsületét kockáztatom.

Tizenkilenc éves voltam ekkor; gyermek, nem mondhattam azt, hogy kissaszony nem akarom én az ön becsületét kockázára tenni, hiszen az ön becsülete milliószor nagyobb kincs szememben, mint önön magamé.

Felre kellett vonulnom, hisz a lány annyi idős volt mint én, s ő már férjhez mehetett bármely pilanatanban es nekem csak évek mulva lehetett volna nőülőm.

Hej ha akkor végzett ember lettem volna, mit törődöm szüleim gögyével.

Apám nem válaszolt levelemre, hanem elküldte egy nénem férjének öcséset, egy elesés miatt haddi szolgálatra fiatal korában képtelenné vált, nyugdíjazott uhános főhadnagyot, hogy nézzen széjjel körülöttem es rateraljon neki magam viseletéről es a közveleményről, mely Papp Boriskával való esetem iránt a legobjektivebb itéletet szolgáltatja.

Semmit nem tudtam sógorom jöveletéről: mert sem apám, sem ő nem adott hírt róla. — Hogy megerkezett éppen nem voltam otthon; mert Papp Boriska minden ellenzése daczára az nap elhatároztam, hogy meglátogatom. — Csak a műhelybe mentem s abban a kiváló kegyben részesített, hogy műhely zárás után maga kért föl, — hogy mivel anyja nem volt ott — kísérjem haza.

Alig töltöttem náluk néhány percet mikor sógorom benyit hozzánk azzal, hogy engem keres. (Folytatasa következik.)

A SZENTESI LAP TÁRCZÁJA.

A parbaj halottja.

— Beszély. — (7)

Írta: Sima Ferenc.

Ha megfagyott is a vér egy par emberben láttunkra ott voltunk a baiban melyben már akkor kipirult nő és férfi arcok ragyogtak a tánc herétől s a gőzölő pára a lámpák foyogatásában kimerülve harmatkent esett a mulatókra.

Szép nő közönség volt együtt; de a nők királynéját én vittem be. A lány arca, bar ő szeliden lépdelt mellettem ragyogott a szépségtől es bájttól es én sápadt voltam mint egy halott; mert az első arc, mely előttem kihivólag megjelent Veróse volt. Nem féltam én, nem azért voltam sápadt, hanem a harag száíit lelkemre ez ember hitványasága miatt.

Barátaim már vártak bennünket es a Boriska mulatott jól.

En nem táncoltam, csak akkor, ha Boriska hivott, mások az ajtóban álltam es buldog revolverem tartottam kezemet.

Nem kellett használnom. Nem merte Boriskát megsérteni senki. Kitűnően mulatott, haza kísértem es másnap kard parbajt vittam Veróssal. Ketté vágtam ennek az embernek egy a jobb alicsont es bal arcz élen futó erős vágással az alsó es felső ajkát úgy hogy a nyelve is erős vágást kapott.

Ez a nyelv mindig visszarándul, ha indulata hölgyek ellen hívja akcióra.

Nagy híre volt ennek a parbajnak es nagy nagy következménye lett rám is.

Melléklet a Szentesi Lap 46-iki számához.

deadóról szólva, óvatosságra és mérsékletre int; mert viszonyaink között csakis mérsékelt tözsdeadót szabad behozni. Az órálló bankot most még nem tartja felállítandónak.

Öt percnyi szünet után Helfy Ignác szól fel. Ő is a helytelen adórendszer ellen kelt ki s Neumannal polemizálva. Önálló magyar jegybank mellett tört lánzsát. Ehhez képest határozati javaslatot is terjesztett be, a melynek értelmében a Ház utasítaná a kormányt, hogy az osztrák magyar bankkal folytatott tárgyalásokat szakítsa meg s tegye meg az előkészületeket az önálló magyar jegybank felállítására.

A tanácskozást itt megszakították, s kisebb fontosságú interpellációk következtek. Ezzel az ülés véget ért.

Sima Ferencz beszéde.

(Emondta a képviselőház április 14-iki ülésében.)

Tisztelt ház! Mig a mai politikai rendszer uralkodik, addig egy miniszternek távozása vagy egy új miniszternek jövelele sem a parlamentben, sem az ország közvéleményében nem okoz különösebb érdeklődést és nem kelet nagyobb várakozást semmi irányban. Az azonban bizonyos, hogy a mai földmivélségi miniszternek kinevezetése, különösen a Tisza és mellékfolyó mentén levő ármentesítő társulatok kebelebe tartozó földbirtokos osztály részéről rokonszenvel, mondhatnám meleg érdeklődéssel fogadtatott. Mert a miniszter ur a központi tiszavölgyi társulatnak 18 éven át volt titkára, s mint ilyenek kezén folytak össze majdnem egy egész emberöltőn át az összes társulatok ügyei és bajai; elannyira, hogy udvarnasság nélkül mondva is nincs és nem lehet Magyarország egyetlen egy közéleti férfiú se, aki a vízszabályozási kérdésekben akkora tárgyesz szakismerettel bírna, mint ő. S ha veszem, hogy a földmivélségi tárcaának a legfontosabb kormányzati ágát az ország vízszabályozási ügye képezi, akkor csak igen természetes, hogy az ország ezen a téren nagy várakozást táplál a t. miniszterrel szemben. S ebből kifolyólag mindenki természetesen találhatja azt is, hogy én, aki a vízszabályozási dolgok iránt, mint volt vízszabályozási igazgató, különösen és melegebben érdeklődöm, a miniszter urral szemben bizonyos ingert érzek arra, hogy röviden bár, de főbb vonásokban rámutassak azon viszonyra és körülményekre, melyek eredetlől kezdve, alapokait képezték összes vízszabályozásunk hibáinak, és az ezeket követte számos katasztrófának.

Az első és a legfőbb hiba abban rejlik, hogy bár a vízszabályozás eredetlől kezdve nem képezett kizárólag helyi érdeket, még is ez főként mint ilyen érvényesült; a nélkül, hogy az állam a maga nagy érdekeit szempontjából kivette volna a maga részét a jogos és törvényes beavatkozás útján a munkából, de egyuttal a kötelességből és teherből is, amely az ármentesítésnél úgy országos szempontból, mint közönséges fiskális szempontból háramlik a kincstárra.

A vízszabályozásnak kezdettől fogva döntőnek kellett volna lenni a helyi és az államérdekek szempontjából. Törvényhozásilag kellett volna megállapítani, hogy meddig terjed a helyi, és hol kezdődik az államé; s ehez képest a költségből mi terheli a helyi érdekeltségeket és mi az államot?

Ez a kérdés, mely a magyar vízszabályozás rendezésének igazságos alapját képezhetne volna, soká komoly vita tárgyat sem képezte. S így az állam és a helyi érdek között igazságos és tárgyilagos párhuzam soha nem vonatott, hanem törvényhozás önkényűleg, az okok és viszonyok alapos kutatása és biralata nélkül az ármentesítés összes költségeit a vízmentlő óriási árterekre s az ezek közelében lévő felsíki területekre hárította át.

Pedig kérdezem, t. képviselőház, hogy természetes-e, igazságos-e, jogos-e, hogy az ármen-

tesítésnél fennforgó óriási költségek, a melyekre számszerűleg fogok rámutatni, most már nem is az óriási árterek tulajdonosai által, hanem legnagyobbrésztben a felsíki területek tulajdonosai által viseltetnek. Szerintem az igazságos és elfogadható megoldási mód eredetileg kiindulva, az lett volna, hogy az óriási árterek demarcationális vonala meghatározatván, azokra államilag egy maximalis terhelhetetés lett volna kimondva, az azontul felmerülő költség pedig teljesen az állam terhére hárítottatott volna. Mert egyáltalában nem igazságos az, hogy a vízmenti városok a melyek tulajdonképpen árvíz veszélynek kitéve nem voltak, viseljék most már nemcsak a veszélyt, hanem az ármentesítéssel járó tulkiadást is, daczára annak, hogy az óriási árterek ármentesítése következtében fölemelkedett és bejövő nagy mennyiségű állami adó kedvezményében az egész állam minden birtokosa részesül.

Tehát t. képviselőház, szerintem magának ennek demarcationális vonalnak megállapítása természetesen ott kellett volna, hogy kezdődjék, a hol a vízszabályozási munkák megindultak. Azonban abban az időben egy nagy férfiú vezetése mellett a vízszabályozási műveletek úgy hajtattak végre, hogy minden külön rendszer nélkül, ahhoz képest, a mint egy vidék az érdekeltséget csoportosítani lehetett, a társulatok megalakultak és ezen alakulások következtében rendszertelen vízépítési munkálatok hajtattak végre az egész Tisza folyó és a Körös és Maros folyamok mentén, a mely munkálatoknak — természetes dolog, mint ezt a közelmúlt vízkatasztrófiáknál tapasztaltuk — egy sereg nagy szerencsétlenség lett a következménye. Hogy egyebet ne mondjak, ha semmi más szerencsétlenség nem történt volna, magának Szeged városának elpusztulása olyan óriási katasztrófa, mely nemcsak az államnak került sokszoros milliókba, hanem magat ezen városnak népét legalább is egész századdal vetette vissza, úgy, hogy egész hosszu 100 év kell arra, míg Szeged város népe ennek az óriási katasztrófának a következményeit, melyet 1879-ben átélt és az ezen katasztrófa következtében történt ujjalakulásának óriási terheit valamiképpen elviselni képes lesz.

De ez csak egy nagy momentum a vízszabályozási élet katasztrófiái között. Egyetlenteg árviszest sincsen, — mint méltóztatnak rá emlékezni — hogy egyik vagy másik község, egyik vagy másik város vagy vidék az elöntésnek kitéve nem volna és nemcsak a kölcsönös biztosítás által remélhető 10—15 ezer frt utján nyújtható kártalanítás, hanem maga az államkincstár is, mint legelső jövedelmi forrás, ezen megterhelhetetés révén képes volna a katasztrófa által okozott óriási károokra megfelelő enyhítést nyújtani.

Mar t. ház, ha valakinek, mint a t. miniszter urnak, volt módjában foglalkozni a vízszabályozási kérdésekkel és ha valaki ismeri egész lényegében azt az óriási nagy értéket, mely a vízszabályozás keretébe esik, úgy annak mindenestire gondolkoznia kell azon, hogy a mai rendszertelen vízszabályozási élet keretéből ezt a nagy értéket kragadja és fundamentumokat rakjon le. Hiszem és meg vagyok győződve arról, hogy a t. miniszter urnak, mint földmivélségi miniszternek ebben az irányban kezdeményezett reformja volna hivatva arra, mely nemcsak millióknak háláját, hanem az egész országnak méltó elismerését biztosítsa a miniszter ur számára.

Mert t. ház, méltóztatnának csak egy kis áradtságot venni arra, hogy egészen alapos statisztikát állítsanak össze arról, hogy mely és mily arányú területek azok, melyek a Tisza és mellékfolyói által vízveszélyeknek vannak kiéve és mely területek védik magukat most már társulatok útján, hogy a veszélyt elhárítsák magukról. En lehetlő lel-

kiismeretességgel állítottam ezt össze és azon rövid képből, a mit nyújtani fogok látni fogja a t. ház, hogy nem közönséges apró érdekről, hanem egy nagy, messze kiterjedő országos érdekről van szó ennél a tételnél. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) Es ha van a földmivélségi tárcaának valamely kormányzati ága, mely méltó arra, hogy minden izében alapos és beható vita tárgyát képezze, úgy ez az. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.)

T. ház! A Tisza és mellék folyói mentén van 38 ármentesítő, belvízszabályozó társulat és ugynevezett öblözet. Ezen 38 társulat keretében, 1200 n. sz. öles holddal számítva, — mert a társulatok úgy számítják a saját területüket, hogy sokkal több hold jöjjön ki és kevesebb essék holdanként a megfelelő területre, a mi csak szemfényvesztés az árterbirtokosokkal szemben — van 4.255.489 hold árterület. Ezt az egész területet 1895. év végéig az eredetlől kezdett befektetés fejében terhelni 34 millió frt. Azonkívül ugyanezt a területet, eltekintve attól, hogy a társulatok ak magán adósságai is vannak takarékpénztáraknál és egyeseknél, pusztán a tiszai kölcsönalapból és a földhitelintézetnél terhelni összesen 82 millió frt jelzálog kölcsön. Ugyancsak a társulatok által összeállított statisztikai kimutatások szerint ezek a társulatok igényelnek évenként a normalis viszonyok között 3 millió frt befektetést. Ezt a befektetést gáttartozás, javítás és reparálási költségeknek méltóztatssék tekinteni és itt a személyes járandóságok még nincsenek benne. Ezenkívül ezen területeknek a társulati adminisztrációja és az u. n. fenntartási tehát gondozási költségek évenként 1.200.000 frtra rúgnak. Ezt az összeget veszem, amint azt a társulatok a maguk költségvetése alapján az országos bizottságnak kimutatják. Ezen tisztán társulati terheken túl maga az államkincstár adó visszatérítés, czimén évenként ad a társulatoknak terheik fedezésé czéljából az 1881. XLII. t. cz. alapján 1.574.425 frtot. Ha most már mindezeket az összegeket veszem: a befektetésül számított 84 millió frtot, az 82 millió frt adósságot, veszem az évi 3 millió frt beruházási költséget, az állam által nyújtott 1.574.000 frt adóvisszatérítési költséget, ha ezt tökécsítjük, ez képvisel összesen 320 millió frtot.

Tehát összesen ezt a négy millió 255 ezer 1200 n. sz. öles területet terheli az 1895. év végéig 320 millió frt adósság.

Már most ebből a teherből. daczára annak, hogy aránylag ez oly óriási nagy s tekintettel arra, hogy az első rendű befektetési összeg mint ilyen már nem terheli a társulatot holdanként 1 frt 05—1 frt 10 krra meg az az összeg, a mely átlag a Tisza és mellékfolyói közé eső ármentesített területeket terheli évenként. Ez még nem volna sok, t. képviselőház, bár óriási teher ez is, mert helyenként 150, sőt 160%-ja ez az egy forint annak az állami adónak, a mely állami adó az illető földet holdanként terheli: de ennek daczára miután ez hasznos befektetést képez — habár a mai biztókosokra nézve az külön naszonképen már egyáltalában nem számítható, mert ilyenül pusztán csak azzal szemben számított, a ki mentesítette a földjét eredetileg, de a kinek ma kezére kerül ez a birtok, az á veszi a mai folyó árban és az ármentesítési költségek terhelik a birtokot — mondandó, miután ez hasznos befektetést képez, ez még magában véve nem volna különös teher, ha volna valami rendszer, mely a terhelhetést egyenlősitené.

De miként áll a kirovási terhelhetés a különböző társulatoknál? Az egyiknél az ármentesítési költség holdanként 40 kr. a másiknál 2 frt 12 kr. De még ez is megjárna, ha ez összeg egyes területeken a vízszini kiöblözetekből eredő arány következtében nem emelkednék holdanként 4 frt 80 krtól 6 frt 80 krig is.

Bekövetkezhetett volna-e ez a végtelen aránytalanság, mely egyes helyeken a túlterheltség fel fogva bizonyára siettetni a földbirtokosok tönkre tételét, ha a kormány a vízszabályozásra nézve egészséges rendszert állapított volna meg s ennek keretében hajtotta volna végre az egész műveletet, egészséges összhangot teremtve a megterhelhetőségben és csak annyira terhelve az egyes birtokosokat a mint azt elbirják s az ország érdeke feltétlenül megkívánja? (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Lukács Gyula: A nagy urak birtokait mentesítik, a paraszttal pedig megfizetik!

Sima Ferencz: Bizonytalán nem következhetett volna be s jól mondja Lukács Gyula t. képviselőtársam, — s erről a t. miniszter ur is bizonyoságot tehet — hogy éppen e körülmény, hogy ily rendszertelenül járnak el, kiáltó bizonyosságra annak, hogy valamint az állami élet minden vonalán, úgy a vízszabályozásban is legi kámb a nagybirtokosok érdekei nyerne kielégítést. Ezek dominálnak az eddig megalkotott törvényekben a mint majd lesz szerencsém kimutatni. Ez a legnagyobb szerencsétlenség az apróbb birtokosoknak, kiknek érdekét a miniszter ur — mint őrommal hallottam tőle — szívén hordja. Nos hát van egy terrénem melyen minden különösebb reform és nagyobb megvárakoztatás nélkül, pusztán a törvény szigorú alkalmazásával több irányban nagy védelmet nyújthat a kisbirtokosoknak, szemben a nagybirtokosokkal, a kiket az államélet minden vonalán a törvény és a hatalom mindenütt dajnároz a kisbirtokosok rovására. Ebben az irányban és a mit ebben a kérdésben még elmondani fogok, egyáltalában nem agitálás a nagy birtok ellen, mert elvégre is ha meggyőződésem szerint igaz is, hogy nem a nagy birtok a fenntartója az állami életnek, és hogy a birtoknak egészséges megosztása, arányos élvezete tartja fenn az állami életet anyagilag a legbiztosabb fundamentumokon; azonban az sem tagadható, hogy a nagybirtokosok nagy idők és nagy körülmények közt megvan a maga nemzeti és hazafias hivatása. Hogy ha ez becsületesen teljesítve van, az által csak az állam érdeke, az országnak a java érvényesülhet. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Távol van tehát tőlem még csak gondolatban is, a nagybirtok ellen való agitáció. En csak azért szólok fel t. képviselőház, mert a miniszter ur maga ismételt hangszólta, hogy a kisbirtokosoknak védelmet, oltalmat és támogatást akar nyújtani; s a vízszabályozási kérdés nagyon alkalmas terrenum arra, hogy a t. miniszter ur ezen nemes, magasztos és az egész nemzet haládjára méltó célzatát érvényesíthesse.

Ráműtattam, hogy ha csak pusztán a földet veszem, 4 millió hold föld áll az ármentesítő társulatok kezelése alatt.

De ne ezt a földet méltóztassék venni, mert ha egy katasztrófa történik, ez a föld esetleg egy esztendő termését elveszti, de ha egy évig pihen, akkor az új esztendő termése némi kártalanítást nyújt, tehát tulajdonképpen még egy évi termés sem vesz el. Méltóztassanak azonban azt venni, hogy a Tisza és mellékfolyói mentén ezen társulatoknak immár ártérfejlesztésileg bevont területébe 47 nagy város, 375 község, uradalom és puszták esik 4 1/2 millió lakossal. Az országnak tehát egy jelentékeny része az, a mely területileg, a mely community-vel, a mely vagyonával, az ország egy negyed része az, a mely lélekszámával van érdekelve az ármentesítés kérdésénél s legelőképpen a védelmi biztonság szempontjából. Meggyőződésem szerint abban a pillanatban, a mikor az árvíz már nem a földet fenyegeti elől, hanem városok és községek vannak veszélyeztetve, a lakosoknak nemcsak existenciája, hanem egy darab földön való maradhatása is kétséges és

veszélyeztetve van, a vízszabályozás nem helyi édek, hanem teljesen s föltétlenül állami érdeket képez. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon) s mindaddig vízszabályozási műveleteink egészséges alapon nem nyugoszanak, míg az állam a maga részéről szigorúan és tárgyilagosan meghatározván a helyi érdekesség irányait, megterhelve az érdekességet úgy, a mint azt terhelni lehet, azon túl elő nem áll és azt mondja, hogy a további munkálat, fenntartás, védelem s a további költség mind az én feladatokat képezi. (Helyes! a szélsőbaloldalon) a vízszabályozás kérdése véglegesen szerintem csak ezen határvonalak, ezen alapelvek, s ezen igazságok szerint rendezhetők közmegegyezésre, s az ország teljes megnyugvására. De, t. ház, ha veszem azt, hogy ezen 38 társulatnak, melynek keretébe tartoznak ezen területek, s melyek hivatalos vannak az ország ezen nagy érdekét védni és nagy veszély idején az esetleges kártalanítást nyújtani, évi fenntartási költsége pusztán az adminisztratívum 1,200,000 forint igényel, tehát akkor összeget, a melynél nagyobb a földművelésügyi miniszterium személyzete sem kíván, kérdem az t. miniszter urtól, ki nagyon jól tudja, hogy mikor veszély van, nem a társulat az, mely teljes mértékben helyt áll a védelem érdekében, hanem magának az államnak kell egész erejével támogatást nyújtani a társulatok részére, hogy már maga ez a szempont nem teljesen indokolt és jogossá teszi-e azt, hogy a vízszabályozások államosságuk kimondásával — természetesen dolog, hogy ezt úgy értem, hogy a mai terhek terheljék a birtokos osztályt, az azután felmerülő terhek pedig terheljék a kincstart — egyúttal az adminisztráció és a fenntartás is átvessék a állam részére. Megmondom miért tartom ezt fontos és nagyjelentőségű dolognak. Nekünk folyamemnőki hivatalaink vannak mindenütt a vízszabályozási társulatok mentén, melyek technikailag a társulatok legfőbb organumát képezik nemcsak, de miniszteri rendelet, sőt törvény alapján a társulatok ellenőrzése is, úgy az adminisztráció, mint a technika szempontjából, a folyamemnőki hivatal útján történik. A folyamemnőki hivatalok költsége, ha jól emlékszem, 200 egynehány ezer forint igényel évenként és ezt nem a Tisza és mellékfolyói mellé eső folyamemnőki hivatalok teszik ki mind. Hogyha ezen folyamemnőki hivatalok személyzetét a t. miniszter ur megkészezi, más oldalról pedig helyenkint a védelem szempontjából szaporítja, a költségek megkétszerezésével, esetleg megtrémszorzásával, tehát 600,000 forint adminisztratív és technikai költséggel a t. miniszter ur akkora apparátust képes beállítani, mely a társulatok adminisztrációját sokkal egészségesebben, sokkal helyesebben, a veszély idején pedig egyedül helyesen és biztosan képes vezetni. Akkor még mindig megmaradna az ártéri birtokosok javára, a mint az általam kimutatott statisztikai adatokból kitűnik, az évi adminisztratív költség: körülbelül 600,000 forint, sőt ha a folyamemnőki költséget is a 200,000 forint beveszem, 800,000 forint; és mert egy egészséges rendszer keretében van vezetve az úgynevezett befektetési és fenntartási költség sem fog igényelni évenként 3 millió forint, hanem annak csak jelentéktelen részét.

En a magam részéről csak röviden, nagyobb vonásokban kívántam ezt a kérdést megintenni, a t. miniszter ur mosolyogja az én felszólalásomat, hanem, ha egyszer egy nagy katasztrófa lesz, a mely több oldalról fenyeget, mikor majd hadseregeket kell mozgósítani, a mint én magam is civil ember létemre hadseregek felett rendelkeztem akkor, midőn árvízveszedelem volt s csak ezen hadseregek segítségével voltunk képesek a Tiszavölgy egy részét a végpusztulástól megmenteni, akkor nem szoktunk mosolyogni a vízszabályozási kérdésekben felvetett ideák felett, s a béke idején, a nyugalom napjaiban, a

mikor veszély nem fenyeget bennünket, tönk fel különönsnek, hogy ha valaki eszmét vagy tervet hoz szőnyegre, napirendre. Pedig éppen ez a baj vízszabályozási törvényeink egész vonalán. A t. miniszter ur nagyon jól tudja, hogy minden ilyen törvényalkotásunk nagy katasztrófa után jött létre. Az 1876-iki katasztrófa után az 1879-iki törvény, az 1881-iki katasztrófa után pedig meghozott az 1881-iki, majd az 1884-iki törvény s így történt ez végig az egész vonalon. Mikor nagy katasztrófa, nagy veszedelem van és az emberek feljajdulnak, panaszkodnak, hogy el kell háritani az országról a veszt, a miniszterek, a törvényhozás trappgalopp törvényt alkotnak. E törvényt azonban béke idején kellene komolyan és higgadtan megfontolni, (Helyes! a szélsőbaloldalon) a mikor módjában van az országnak, az érdekelteknek, minden hozzáférő politikusnak és nem politikusnak a kérdés minden részletét alaposan megvitatva, oly törvényt alkotni, mely nemcsak pillanatnyilag, ad hoc, hanem messze időre terjedőleg kielégíti azon nagy érdekeket, a melyeknek képviselőitől e kérdésnél is szó van. (Helyes! a szélsőbaloldalon) Hogy az állam és a kormány már akkor, a mikor az 1884. XV. t.-cikket megalkotta — ha nem is egészségesen, de vég gondolatában — oda tendált, hogy a vízszabályozás állami feladatot is képez, ezt mutatja az 1884. XV. t.-c.-nek 23. §-a, a mely megállapítja azt a határt, a melyen túl a társulati terhelteseknél az állam segítségére jön a társulatnak. Nevezetesen kimondja a maximális terheltes arányát megállapítva, hogy ha a társulat i. y. összegig van megterhelve, azontúl az állam fogja viselni az összes ármentesítési költségeket. (Helyes! a szélsőbaloldalon.) Ismétlem, hogy már magában ez szakaszban oda tendált a törvényhozás, hogy egy bizonyos határvonalon a vízszabályozás és ármentesítés teljesen és kizárólag állami feladatot képez. (Helyes! a szélsőbaloldalon.) Ebben csak az a hiba, hogy itten a megterheltes kérdésénél állítja fel a törvény az államnak feladatát, mert éppen e rendelkezés nélkülön az azon nagy állami érdekeket, ama nagy socialis szempontokat, a melyek a városok, községek és népek biztonsága szempontjából kizárólag és feltétlenül minden körülmények közt állami érdeket s állami tekintetet képviselnek. Nem pusztán fiscalis szempont az, t. ház, a melyet én e kérdésnél vitatok, hanem ott, a hol a városok, községek és azok népének biztonsága forog szóban, az állam érdeke mentőkarja eminens feladatot s elutasíthatatlan kötelességet képez. (Helyes! a szélsőbaloldalon.)

Nem akarom a vitát nyújtani s azért csak röviden kívántam rámutatni arra, hogy miképpen formulázom én lelkemben a vízszabályozás terén a kormányra és törvényhozásra háramló feladatot, ha azt akarjuk, hogy a vízszabályozási kérdéseknél jövőre minden kalamitás elkerültesék és hogy az előfordulható szerencsétlenségek esetében legyen gazda, vagy valaki, a ki felelni fog nem csak erkölcsileg, de anyagilag is az előfordulható károkért. Ennek mégis csak külön állami feladatot kell képezni, mert ha egy vidéket előnt az árvíz s a lakosoknak menekülniök kell a lakásaikból, akkor ott az államnak kell lenni és nem a társulatnak s nem annak a kölcsönös biztosító szövetkezetnek, a melyre Papp Elek t. képviselőtársam hivatkozott, kell a végső mentornak lennie. Mert ha annak a kölcsönös biztosító társulatnak a javára, a terület után egy negyed, egy fél, vagy egy-két krajczárt kirónak is, ebből évenként bevehető 40,000 forint. En nem vagyok jó számító, de méltóztassék csak elképzelni, hogy ha csak Szegednek pusztulását vesszük, hány száz esztendő kell ahhoz, hogy ebből az összegből a Szegedet ért orias katasztrófa következményét képező száz és száz millió kárt helyre lehessen állítani. Ilyen remediumokhoz folyamodni a

nagy vízszabályozási kérdéseknél előfordulható és minden tavaszon meg-megújulható óriási katasztrófákkal szemben helyesnek és biztos megoldási módoknak tartom, (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon), sőt igazságosnak sem tekinthetem, mert kérdem a t. háztól, hogy miféle ig. zság volna abban, hogy épen azok az ármentesítő társulatok, melyek árvízveszedelem idején különben is ki vannak téve a legnagyobb erőfeszítések és áldozatok meghozatalának, kötelezessenek arra, hogy ha a Tisza mentén valami szerencsétlenség történt, azt a Tisza mentén lakó birtokos legyen hivatva akár enyhíteni, akár kipótolni. Ez már nem a helyi érdekesség, hanem ez teljesen és kizárólag az állam feladata.

(E beszédet tér szűke miatt jövőre folytatjuk.)

Helyi és vegyes hírek.

— **Millenniumi ünnepség.** A szentesi ev. ref. egyháztanács f. hó 16-án tartott ülésében tárgyalta, Kiss Áron püspöknek a millennium alkalmából rendezendő iskolai ünnepségre vonatkozó — lapunkban már közölt — körlevelét. Az egyháztanács némi módosítással elfogadta a püspöki körlevélhez csatolt ünnepi programot s egyzersmind elhatározta, hogy a május 9-én tartandó iskolai ünnepélyen résztvevő növendékeket az egyház költségén megvendégeli, s a presbiterium és az egyháztagok részvételével nagyszabású bankettet rendez. A költségekre az egyháztanács 500 forintot szavazott meg. Az ünnepség részletes programját legközelebb közölni fogjuk.

— **Kibújt a szeg.** Az a rut manipuláció, melyet Temesváry Antal és Bánfalvi Lajos közösen cselekedtek, immár teljesen le van leplezve. Ugy Temesváry, mint Bánfalvi nyilatkoztak, és egyik sem tagadja — amint hogy a bizonyítékokkal szemben hasztalan is tagadná — hogy pártunk megbontására és megbuktatására szövetséget kötöttek. Tehát Temesváry és Bánfalvi! Ime, a csodák korszaka meg nem járt le; mert ugyan ki hitte volna, hogy valamikor még ez a két hatalmas férfi akarja a kezébe ragadni Szentés város sorsának intézését? . . . Ezzel a dologgal különben lapunk mai vezércikkében foglalkozunk tüzetesebben.

— **Temesváry Antal akciója.** Temesváry Antal, aki a szentesi II-ik 48-as körnek ezidő szerint még elnöke, f. hó 16-án gyűlése hívta össze a nevezett kör választmányát, amelynek tagjai között több városi képviselő van. A gyűlésen Temesváry fölolvasta a »Szentési Lap« »Suba alatt« című cikkét, amely tudvalegőleg leplezte azt az aknamunkát, amit Temesváry a pákulicokkal szövetekezve megindított; s azután elmondta, hogy ő szívesen lélekkel Balogh János pártján van, s azt mindenki ellenében föltétlenül támogatja; egyzersmind elítélőleg nyilatkozott a városi adminisztráció mostani vezetéséről és föl-kérte a választmányt, hogy Balogh János polgármesterjelöltsége mellett foglaljon állást. Erre Kereszturi Tóth Ferencz nyíltan kijelentette, hogy ő Balogh Jánost — aki képviselőségének ideje alatt sem politikai téren nem felelt meg a belé helyezett bizalomnak, sem a város érdekeit elő nem mozdította — soha semmiféle téren támogatni nem fogja, s indítványozta, hogy a választmány Balogh János polgármester-jelöltsége ellen nyilatkozzék. Többen szölettek még hasonló értelemben a tárgyhöz, s azután egy hangulig elfogadták Kereszturi Tóth Ferencz indítványát. Az elnök ezen — reá nézve fölöttébb kényelmetlen helyzetben egyet fordított a kérdésen, s azt mondta, hogy ne beszéljenek hát Balogh János polgármesterségéről, hanem nyilatkozzanak arról, hogy bizalommal vannak-e az

ő elnöki működése iránt? Erre aztán szintén egyhangulag azt az érthető választ adta a választmány, hogy addig viseltetik bizalommal Temesváry ur iránt, amíg a párt zászlójához hű lesz. Az ülés után a nevezett kör oszlopos tagjai közül többen megjelentek Sima Ferencz országgyűlési képviselőnél és kijelentették, hogy mihely a párt zöme elítéli Temesváry eljárását, egy percig se turik meg őt a II-ik 48-as kör elnöki székeben. Minthogy pedig ugy tudjuk, hogy az I-ő 48-as kör legközelebb kizárja kebeléből Temesváry Antalt, annál fogva biztosra vesszük, hogy a II-ik 48-as körben viselt elnökségének napjai meg vannak számlálva.

— **Millenniumi faültetés.** szentesi A kir. járásbírósg udvarán f. hó 16-án délután 5 órakor ment végbe a millenniumi faültetés, nagy és előkelő közönség jelenlétében. Ott volt a bíróság személyzetén kívül a vármegyei, városi és adóhivatali tisztikar testületileg, továbbá az ármentesítő társulat, a különböző egyetlek képviselői, az ügyvédi kar és egyáltalában az intelligencia köréből igen sokan. Gaal Sándor járásbíró szép beszédben méltatta az ünnepélyes akaszt, s aztán a dalegytel elénekelt a szöszot: és a himnuszot, miközben megtörtént az emlékták elültetése, s azzal a közönség szétszórt.

— **A szegedi képviselő választás sorsa** immár eldöntöttnek tekinthető. Polczner Jenő ugyanis elváltta a jelöltséget, s minden valószínűség szerint egyhangulag fog megválasztatni.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** A békésháti ev. ref. egyházmegye f. hó 20-án tartja meg tavaszi rendes közgyűlését Kikúszán. E közgyűlésen a szentesi ev. ref. egyházat Gerőcz Lajos lel.ész. Sima Ferencz főgondnok, dr. Fió Tihamér egyházi ügyész és dr. Szantó Lajos presbiter képviselik.

— **A szegvári elmeegógyintézet** ügyében Budapesten járt küldöttség fogadtaasáról felelőváltalosan jelentik, hogy a belügyminiszter mindössze annyit választott a küldöttségnek, hogy még nem tanulmányozhatta át a kiküldött szakbizottság véleményes jelentését és így határozottan semmitse mondhat, de biztosítja a vármegyét és a szegváriakat, hogy az ügy iránt teljes jöndulattal van és a lehetőség szerint figyelembe veszi ohajlásukat. A küldöttséget ez a sovány válasz — mint a felelőváltal szöcső megjegyzi — nagy melegegedéssel töltötte el.

— **Elő-kiallítás.** A szentesi iparosok által a millenniumi országos kiallításra készített tárgyakból a kiallítás helyi bizottsága elő-kiallítást rendezett f. hó 11. és 12-én a kurczantuli városi épületben Tudostonk jelenléte szerint az elő-kiallítás annyiban nem sikerült, hogy az iparosok közül csak kevesen készítettek még el az országos kiallításra szánt tárgyakat; de különben az a csonka elő-kiallítás is bebizonyította, hogy a szentesi kisipar a fejlettségnek magas fokán áll. Az elő-kiallítás tárgyai közül általános tetszést arattak: Hajdu János vaskéi. Bokor Lajos kocsija, ifjú Szathmári Pál könyvszekrénye, Mateffy Antal labbelli késmétnyén, Szalay István, Piti Tamás, Demeter Imre szabók öitönyei, Bajkai Sándor és Kubin Pál takácsok vasznai, Terjek János bundája, Zsoldos Ferencz teigája és cserapei.

— **A tegyevez gondoskodása.** Kendi István aradi tegyevez, azzal a kerellemmel fordult a helybeli rkapitányi hivatalhoz, hogy itt lakó szülei anyagi helyzetének kipuhatólása céljából a vizsgálatot indíson meg. A kapitányszag teljesíteni is fogja a különös kívánságot. Kérelmező azt hozza fel kerelme indítókaul, hogyha talán rá volnának szülei szorulva küldene nekik a foglyazából tíz forintot.

— **Rossz csontok.** Kiss Szabó Lajos és Urbán Janos 11—12 éves vasott fiukat a hatóság az aszódi javító intézetbe küldte, hogy ott faragjanak belőlük jóra való embereket, ha lehet. Kis Sz. Lajos ott is maradt, de Urbán Jánost egyelőre visszautasította a javító intézet igazgatósága, mert a fölvetelre vonatkozó iratok még nem érkeztek le a belügyminiszteriumtól.

— **Elhullott sertések.** Héjja Imrénének kislőkn 2, Berkes Jánosnak derekegyhazi oldalon levő tanyáján pedig 10 őrű sertése elpusztult. A rendőrkapitányszag széleskörű vizsgálatot indított, mert alapos a gyanu, hogy ismét a ragályos sertés vesz tünelei forognak lenn.

— **Tolonczolás.** A helybeli rendőrség Szoldicska István mindszenti köteles tanonczot, aki gazdájától elszökött — csavargás miatt letartóztatta és Mindszentre hazatolonczoltatta.

— **Körözés.** A rendőrkapitányszag Sircsák Erzsébetet örökösödési ügyben keresi.

— **Rózsa Sándor ezimborája.** Pécssett a napokban egyik éjjel nagy riadalmat okozott egy ember, aki beburakodott Szombat Fülöp bánássz házába és azt állítja ott, magáról, hogy ő a Rózsa Sándor ezimborája. Az éjjel történt, hogy Szombatné kiment az udvarra, hogy elzárja a kamara ajtaját. Nagy remületére egy embert talált ott, aki a listes zsákok között bujkált. Az asszony zajt csapott, népet csódtat össze és akkor előfotak a betolakodott férfit, akiről természetesen azt hitték, hogy lopni jött. Ámde ekképen magyarázta jövelele czélját: Embertust akarok enni! En vagyok a Rózsa Sándor ezimborája, Azé a híres betyáré, tudják . . . De hát miközük magunknak ahhoz, hogy ki vagyok — folytatta öbösen.

A lakók öszvenéztek és azt hitték, hogy a tolvaj ördültséget szimulál, nehogy hurokra kerüljön. Végre megérkeztek a rendőrök. Ezeknek ördült csak meg igazán Rózsa Sándor ezimborája.

— **Szervuszok gyerekek!** Ugye e megyünk sört inni? Fizek, én fizek, százezer forintom van a takarékpénztárban.

Pénzélő kedve daczára azonban a rendőrök megakadályozták. Halas (Király) Istvánnak hívják a szegény elmebeteg, aki koronként remületbe ejti a pécsieket ilyen jelenetekkel, de ennek daczára nem találunk helyet a számára semmiféle téboldyában.

— **Hitelagyott keresztényen.** Akadt ismét olyan ember, olyan keresztényen, a ki igénybe vette az új törvény engedélyt, s attért a zsidó vallásra. Szeverényi János patvarczy kovácsmester ez a hitehagyott, a ki a napokban egy özvegy zsidóasszonyt vett feleségül. Az asszony azonban csak oly feltétel mellett ment hozzá, ha attér a zsidó vallásra. Szeverényinek nagy oka lehetett e hazasság megkötésére, mert teljesen tette a feltételt s a zsidó vallás s i g o r u r i t u s a szerint szerencsésen meg is történt.

— **Borzasztó szerencsétlenség történt,** mint a Kel. Ert.-nek Varnaból jelentik, az istentisztelet alatt az ottani szent arkangyal templomban. A templomban tűz öttött ki, minek folytán remületes tolongás keletkezett, melyben 25 ember életét veszítette.

— **Ösztöndíj külföldi tanulmányutra.** A pesti magyar kereskedelmi bank alapítványából a kereskedelemügyi miniszter ur egy külföldi tanulmányutra 678 fnt ösztöndíjat tözven ki vezgett kereskedelmi akadémiák tanulók részére, a szegedi kereskedelmi és iparkamara, melyhez a pályázatok április 30-ig benyújtandók, a miniszter újabb értesítése alapján közli, hogy az ösztöndíjra különbség nélküli minden felső kereskedelmi iskola vezgett növendékei pályázhatnak.

— **Határvám törvények és szabályok.**

A szegedi kereskedelmi és iparkamara közlése szerint a pénzügyminiszter, mutan a Pénzügyi törvények és Szabályok hivatalos öszzeállításának a »Határvámjövödek«-ről szóló, 1874 évben kiadott tüzetében foglalt határozatok a vámgűnynek ezen idő bekövetkezett nagymérvű fejlődésénél esehhez képest az azokon eszközölt számos és jelentékeny módosításnál fogva nagyrészen elavultaknak tekintendők és így az erdekelt tájékoztatására többe nem alkalmasak. Tursény Adolf miniszteri tanácsost és fővámigazgatót felhatalmazta, miszerint a jelenleg érvényes határvám törvényeket és szabályokat öszszgyűjtven, azokat saját neve alatt adja ki. Az ezen felhatalmazás alapján készült és mintegy 40—45 ívre terjedő mű, mely ugy az érvényben levő vámtörvények és határvámnyok, mint a fönnálló vam és kereskedelmi szerződésekben foglalt megállapodások iránt biztos tájékozást fog nyújtani, már sajto alatt van és f. e. április vagy május havában az előfizetőknek megküldhető lesz. A mű ára füzve 10 korona. A munka mindazon hivatalos közegek és maganosok számára kik vámkézelési ügyekkel foglalkoznak, vagy ezek tekintetében megfelelő tájékozást szerezni ohajtanak, hasznos segéd-eszközül fog szolgálni. Az előfizetés közvetlenül a mű szerzőjénél (Budapest, Fővámház) eszközölhető.

— **Gyűjtő IV a millenniumi zászlóra (o.)** Csongrád község ivén: Csongrád község 10 fnt 80, Sonlya Gyula, Pirosg István, Holzer Adolf, Szabo Sándor, Kovacs Lajos, Mateffy Kálmán, dr. Buck Herman, Szendrői László, Vlader Sándor, dr. Bojnitzer, Mihalek, Sordovány János Baghi, Bagosi József, Ludrovai Tóth István, Szabó Imre 1—1 fnt. Kucseri Ferencz, Pinter Ferencz, Kraxner Jenő, Binét Sámuel, Lilenthal Emil, Draskovits D., Draskovits L., Lampel Fülöp, Sarossy Mici, Nigrini, ifj. Lászlófi, Fekete László, Varadi Jakab, Rozenberg Edéné, Szöke Gyula, Gittinger Lajos, Tekulics János, Zora Gy., Baéty István, Kammerer Pál, Csejtei Lajos, Orszag, Fekete József, Fekete, N. N., Weis Tivadar, Farsang István, Halász Ignác 50—50 kr., Bogyó, Szép József 30—30 kr., Szöke István, N. N., Schwarz, Hacker Matyas, Forgó Gergely, Kaszaniéck D., K. József, Heringer Gábor 20—20 kr. Összesen 50 fnt. — 3. (folytatás.) Gömbös Lászlóné és Re is Samuné urnók ivén: özv. Dózsa Károlyné, Sonnenfeld Sámuelné 1 fnt. Előbbi gyűjtéssel együtt a végösszeg: 28 fnt 85 kr. — 7. (folytatás.) Arra di Kálmánné és Hód y Palmé urnók ivén: Negyvennyolczas 18 krt. Előbbi gyűjtéssel együtt a végösszeg:

48 frt 48 kr. — 10. Csany község ivén: Előjáróság 5 frt Szluba Józsefné, D. Vincze József, dr. Benedek József 1—1 frt. Hacker József 50 kr. Összesen 8 frt 50 kr. — 11. Dorozsma község ivén: Előjáróság 5 frt. Jerney Zoltánné 3 frt. Nagy Zakar 2 frt. Tajthy Ferencz, Tajthy Kálmán, Hurgurbtlig, Balázs Márton, Zádory Károlyné, 1—1 frt. Zádory Lajosné, Wéberdenek, Benke Nándor, Tóth Illés, Adler Barnát, Rácz Károly 50—50 kr. Varga János, Dudás Béla 20—20 kr. Összesen 18 frt. 40 kr. — 12. Derekeháza község ivén: Előjáróság 5 frt. Jurenák Imréné 2 frt. Matolay, Matolayné, Varga Józsefné, Klász József, Klászné, Baicsi Gábor, Gelley Antal, Drágfi Ivános Miklósné, Dószophy József Cicaatrics Béla, Faragó Sándor 1—1 frt. Deutch Manó, Iványos Jolánka 50—50 kr. Összesen 21 frt. — 13. Sövényháza község ivén: Előjáróság 10 frt. Lányi Józsefné, Rácz Ignáczné, Illés Jenőné, Vedres Istvánné, Kőrösy Józsefné, Basa Kálmán, Steingaszner Mari, Basa József, Piti Istvánné, Csikós Jánosné, 1—1 frt. Szomolányi Bertalan, Szűcs Istvánné, Michler Antalné, Anyóczy Zoltánné, Görcs Péterné 50—50 kr. Összesen 22 frt 50 kr. — 8. (folytatás.) Pénztárnokhoz küldött adományok: Abafy Ferenczné, Simon Edéne, Major Agoston 50—50 kr. Előbbi kintutatók összege 4 frt 20 kr. Összesen 5 frt 70 kr. Szalay István, négyel. pénztárnok.

Gőzhajózás a Tiszán.

Ervényes 1896. márczius 29-től.

Péntek kivételével naponta:

Csongrád — Szeged

Csongrádról indul	5 órákor, reggel.
Szentesről	5 óra 35 percz, reggel.
Csanyról	6 " 20 " "
Mindszentről	6 " 45 " "
Algyórol	8 " 10 " "
Szegedre érkezik	9 órákor, délelőtt.

Szeged — Csongrád.

Szegedről indul	2 óra 30 percz, délután.
Algyórol	3 " 40 " "
Mindszentről	5 " 30 " "
Csanyról	6 " 10 " "
Szentesről	7 " 10 " "
Csongrádra érkezik	7 " 45 " "

Szolnok — Szentes

Szolnokról indul	1 óra 30 percz, délután.
T.-Várkonyról	2 " 20 " "
T.-Vezsenyről	2 " 40 " "
Ó- és Uj-Kécskéről	4 " 10 " "
T.-Körth-Inokáról	5 " " "
T.-Ughról	5 " 20 " "
Csongrádról	6 " 40 " "
Szentesre érkezik	7 " 10 " "

Szentes — Szolnok.

Szentesről indul	3 óra 30 percz, reggel.
Csongrádról	4 " 15 " "
T.-Ughról	5 " 45 " "
T.-Körth-Inokáról	6 " 20 " "
Ó- és Uj-Kécskéről	7 " 10 " "
T.-Vezsenyről	8 " 45 " "
T.-Várkonyról	9 " 05 " "
Szolnokra érkezik	10 " " "

Ital árjegyzék.

Alulírott tisztelettel tudatom Szentes város nagyerdemű közönségét, hogy Gőmbös László gyógyszerész ur házában levő ital-mérési üzletemben a következő árak mellett a legjobb minőségű borok, mindennemű pálinka, kitűnő gyógy-cognacok és első rendű kőbányai Dréher-féle sört szolid árak mellett pontosan kiszolgálók.

Borok ára:

Villányi vörös bor literje	60 kr.
" Risling "	50 "
" Siller új bor "	40 "
" Fehér asztali ó bor "	40 "
Csongrádi új bor	36 "

Pálinka árak:

Szerémi ó szilvórium literje	1 frt 20 kr.
" új szilvórium "	1 " " "
Kis űstön főt barack "	1 " 20 " "
" " " törköly "	1 " " "
" " " szilva "	80 " "
Gabona pálinka	60 " "
" " "	50 " "
" " "	40 " "
" " "	32 " "

A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradok tisztelettel

3—3

TARNÓCZI JÁNOS.

Szentes, 1896. Nyomatott a kiadótulajdonos: „Szentesi első könyvnyomda részvénytársaság” gyorsajtóján.

MARGIT-CRÉME

híreves, az elegáns hölgyek által használt arcorém (nem -sirus kenőcs) rövid idő alatt eltávolítja az arcorost, alakítja az arcoról mindennemű bőrtisztítást. Egyedül szor szepő májfolatok, pattanások, bőrrák (mitessz) ellen. Bannulatos hatása abban rejlik, hogy a bőrre kenve az által reggeli felvitelük de az okozza azon csodás átalakítást, hogy szepével vagy májfolkokkal teljesen felölt az 3-4 nap alatt alaktárom felőré lesz.

Mivel nem sirus — nappal is alkalmazható — a csomagolás bekenet bürőn a bőrgyógyor remekül tapad. Ár 50 kr. 1 frt.

Margit-szappan ára 35 kr. — Margit-hőlgypor fehér, rózsás — krém szinben ára 60 kr. — Margit-fogpép 50 kr.

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, Aradon, Deák Ferenc-utca 11. sz. Főraktár SZENTESEN: Gőmbös László úrnál. 3—10

FEHER A. ADOLF

BŐR és CZIPÓ-FELSŐRÉSZEK GYÁRI RAKTÁRA

nagyban és kicsinyben

BUDAPEST,

VIII. kerepesi-út 49.

Nagy raktár mindennemű

bőrök,

CZIPÉSZ-KELLÉKEK

és saját készítményű

czipó-felsőrészekből.

Nagy képes árjegyzékem most jelent meg, melyet kívánatra bérmentve küldök, egyszersmind mindazon, a kiállítás alkalmával feljövendő czipész- és csizmadia mester uraknak ajánlom bőrraktáromat megtekintésre. 2—10

Megrendelések postán és vasuton csakis utánvét mellett azonnal eszközöltenek.

Répa mag

oberndorfi sárga, ismert kitűnő faj-tiszta minőségben 100 kilónként

24 frtért.

Székelly-tengeri

legkorábban érő, 100 kilónként

10 forintért.

A vételár előzetes beklüdeével szemben bármely Dunáninneni magyar állomásra zsákostól bérmentve szállítatik 100 kilón felüli mennyiségben

Gróf Teleky Arvéd

drassói uradalma által, u. p. Konceza.

500 kilón felüli vevőknek nagy engedmény.

Továbbá kapható arankamentes

luczerna, nagyszemű lencse, faj-

borok, tenyészállatok, tölgyfa-kerítés

oszlopok. 5—10

4675—896.

Csongrádvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetés.

Szentes rendezett tanácsu városnál az 1886 XXII. t. cz 69. §- értelmében egyes tisztviselők megbízatása a f. évi május hó-ban lejárván, az alantírt s a f. évi május hóban tartandó tisztújító széken betöltendő következő tiszt állásokra pályázatot hirdetek:

1. évi 2000 frttal javadalmazott polgármesteri állásra;
2. évi 800 frttal javadalmazott jogügyi és pénzügyi tanácsnok, h. polgármesteri állásra;
3. évi 700 frttal javadalmazott gazdasági és háztartási tanácsnoki állásra;
4. évi 700 frttal javadalmazott adóügyi tanácsnoki állásra;
5. évi 700 frttal javadalmazott iparügyi tanácsnoki és egyszersmind községi bírói állásra;
6. évi 1000 frttal javadalmazott ügyészi állásra;
7. évi 1000 frttal javadalmazott mérnöki állásra;
8. évi 800 frttal javadalmazott árvaszéki I. ölnöki h. elnöki állásra;
9. évi 700 frttal javadalmazott árvaszéki II-od ölnöki állásra;
10. évi 800 frttal javadalmazott adópénztárnoki állásra;
11. egyenként évi 700 frttal javadalmazott főszámvevői, közpénztárnoki, árvapénztárnoki, birtoknyilvántartói állásra;
12. egyenként évi 500 frttal javadalmazott közpénztári adópénztári és árvapénztári, ellenőri, továbbá közgyámi, levéltárnoki és mértékitelesítői egyszersmind kapitányi irnoki állásra;
13. évi 400 frttal javadalmazott segéd adóosztási állásra;
14. évi 600 frttal javadalmazott alkalmi állásra; végül
15. évi 300 frttal javadalmazott joggyakornoki állásra.

Felhívom mindazokat, kik ezen tiszt állások valamelyikét elnyerni kívánják, hogy képesítettségükkel s erkölcsi magaviseletükkel igazoló okmányokkal kellően felszerelt pályázati kérvényüket f. évi april hó 25-ik napjának d. u. 5 órájáig hozzám nyújtsák be.

Elkészetten beérkező pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogok.

Szentes, 1896. april 7.

Dr. Csató Zsigmond,

3—3

alispán.

Eladó föld.

Csendes Sándor örökösökének fábái 25 hold földje tanyaépülettel együtt örök áron eladó. Értekezhetni II. t. 123. sz. a.

Minden versenyt tulszárnyalunk!

1—2

Milennium!

Nemzeti zászlók!

A nm. miniszterium által helyesnek elismert cimzerrel ellátva, varrás nélkül; Tartós, szinét még esőben sem hagyó, tiszta gyapjukelméből, magyar országos cimzerrel ellátva, két szép nemzeti bojttal rud nélkül; Ezeknél jobb minőségű zászlók nem léteznek.

200 cm. hosszú, 94 cm. széles	11.50	200 cm. hosszú, 90 cm. széles	3.50
300 " " " " " "	16.—	300 " " " " " "	4.50
400 " " " " " "	25.75	300 " " " " " "	5.25
500 " " " " " "	28.75	400 " " " " " "	10.—
600 " " " " " "	38.—	500 " " " " " "	12.75
800 " " " " " "	45.—	600 " " " " " "	15.—
1000 " " " " " "	52.25	800 " " " " " "	19.—
1100 " " " " " "	59.50	1200 " " " " " "	26.—

Régi zászlóra felvarható kész magyar országos cimzerrel könnyű gyapjukelmén darabonként 1 frtba kerülnek. — Viszont eladóknak, valamint nagyobb mennyiség vásárlásánál tetemes árengedmény.

TAUSKY J FIAL, Pozsonyban

Minden versenyt tulszárnyalunk!